VERONICA ROTH

A ȘASEA FACȚIUNE

Traducere din limba engleză de
SHAUKI AL-GAREEB

LEDA
EDGE

1

BĂȚOASA

CAPITOLUL 1

BEATRICE

OGLINDA DIN CASA NOASTRĂ SE AFLĂ ÎN SPATELE UNUI panou glisant de pe peretele de la etaj și am voie să stau în fața ei o dată la trei luni, atunci când mama mă tunde.

Coregrafia este mereu aceeași. Scot taburetul din debaraua de pe hol și îl duc acolo. Ea aduce foarfeca și pieptănul din sertarul din baie. Mă așez. Ea dă panoul la o parte. Iar eu mă zgâiesc în propriii-mi ochi, sperând că de data asta voi vedea ceva diferit.

Dar sunt aceeași. Mică, palidă. Ochi albaștri pătrunzători. O față șterșă. Păr blond spălăcit. Vreau să continui să privesc, să-mi încerc toate expresiile diferite ca să știu cum arată. Însă, chiar dacă mi se permite să-mi văd reflexia în clipa asta, nu ar trebui să mă lăfăi în ea. Asta ar însemna vanitate.

Îmi mut privirea.

Mama scoate agrafele care îmi țin cocul strâns, apoi își trece degetele prin părul meu ca să-l descurce. Ar fi ușor să las lucrurile să curgă așa cum au făcut-o mereu, în acest ritual liniștitor. Dar astăzi mă gândesc la fratele meu, Caleb, la cum se tunde singur de ani de zile, iar zâmbetul discret al mamei și mișcările pieptănului mă fac să mă simt ca un copil.

— Pot s-o fac eu? o întreb, dând din cap spre foarfecă.

Ezită doar o clipă înainte de a-mi pune foarfeca în mână. Îmi prind părul între două degete, așa cum am văzut-o pe ea făcând, și mă gândesc să le mut mai sus, ca să tai mai mult decât vârfurile. Ce-ar fi dacă mi-aș tăia părul până la bărbie? Aș putea fi o altă persoană atunci?

Nu fi ridicolă! îmi spun. O tunsoare nu schimbă un om.

Dar sunt extrem de disperată să fiu diferită. Să fiu persoana care ar trebui să fiu.

Disperată să fiu persoana care își găsește locul aici, în facțiunea noastră, în *casa* noastră, în loc de cea care nu și-l găsește.

Strâng foarfeca peste prima șuviță de păr și tai.

CAPITOLUL 2

BEATRICE

MAMA FREDONEAZĂ UN CÂNTEC.

Fredonează doar atunci când gătește. Nu recunosc niciodată melodia. În acest moment toacă morcovi pentru supă și lovește cu cuțitul în ritmul muzicii.

Îmi trec cuțitul de-a lungul tocătorului ca să pun ultimele cepe în oală. Acestea sfârâie în ulei.

— Îți mulțumesc că ai făcut asta! îmi spune ea. Pe mine mă fac mereu să plâng.

— Cu plăcere!

Spăl tocătorul imediat și privesc spre goblenul cu deviza facțiunii noastre care atârnă deasupra chiuvetei. „Ceilalți înaintea mea." Doamna Black l-a făcut. Nodurile mici sunt strânse și egale.

Tata bate în tocul ușii.

— Liderul de consiliu sosește în curând.

Mama ridică privirea și zâmbește. Pare liniștită, de parcă faptul că cel mai important om din oraș vine la noi la cină nu este un motiv de îngrijorare. Pune morcovii în oală și toarnă un borcan de supă de legume peste morcovi și ceapă. Apoi stăm împreună în fața blatului ca să tocăm ierburile aromatice, rozmarin pentru ea și cimbru pentru mine.

În astfel de momente, cred că *aș putea* să aparțin acestui loc. Lucrând cot la cot cu mama mea. Un cântec liniștit într-o bucătărie liniștită. Frumoasa simplitate a unei vieți de Abnegație, petrecută căutând modalități de a-i ajuta pe ceilalți, prin fapte mari și mici. Mama le-a înfăptuit pe amândouă. Organizează voluntari pentru a-i ajuta pe cei rămași în afara facțiunilor și pentru a restaura părțile dărăpănate ale orașului; oamenii din facțiunea noastră vin în mod regulat la ea pentru sfaturi; iar tata, mereu atât de convins de propriul punct de vedere, îi caută constant înțelepciunea. Cum aș putea să nu-mi doresc asta pentru mine? O viață trăită frumos. O garanție a sensului.

Nu e vorba că nu mi-o doresc, cred. Ci că nu sunt făcută pentru ea.

— Ai emoții pentru mâine? mă întreabă ea – în șoaptă, de parcă ar fi un secret.

Mâine este testul de aptitudini. Acesta îmi va spune… totul. Cine sunt. Unde îmi este locul. Îmi va spune ce să aleg. Cum să desfac acest nod din interiorul meu, care s-a strâns tot mai tare, lună de lună.

Orașul nostru este împărțit în cinci facțiuni. Fiecare se strânge în jurul unei virtuți, ca oamenii înghesuiți în jurul unui foc din vatră. Pentru facțiunea noastră, acea virtute este altruismul. Pentru Erudiție, inteligența. Pentru Prietenie, bunătatea. Pentru Candoare, sinceritatea. Iar pentru Neînfricare, curajul. Tot ceea ce facem – locurile noastre de muncă, hainele noastre, felul în care vorbim, felul în care acționăm – își are fundamentul în virtutea pe care o alegem.

Umărul mamei este cald acolo unde se lipește de-al meu.

— Da, recunosc eu. Am emoții.

Mă prinde de după umăr și mă strânge la piept.

— Amintește-ți doar atât: testul nu-ți va spune nimic din ceea ce nu știi deja.

Stomacul mi se strânge ghem. Mama se retrage exact când ușa de la intrare se deschide, iar vocea joasă a liderului de consiliu umple holul.

+++

Copiilor nu li se permite să vorbească la masă în Abnegație, și este foarte bine așa, pentru că sunt distrasă de ultimul lucru pe care mi l-a spus mama. Abia când simt privirea lui Susan asupra mea îmi dau seama că doar îmi învârt lingura în supă în loc să mănânc. Iau o bucățică de morcov în gură.

Liderul de consiliu se numește Marcus Eaton. Arată exact ca tatăl meu: înalt, păr șaten scurt, haine gri. Abnegația are un mod de a-i face pe toți oamenii să arate la fel, și ăsta e și scopul – indivizii dispar, iar binele colectiv este tot ce rămâne. Dar fața tatălui meu este brăzdată de o compasiune perpetuă, în timp ce a lui Marcus este de necitit. Îl cunosc de-o viață întreagă și nu îl cunosc deloc.

Tata spune că suferința îi poate face pe oameni să se închidă în sine, iar Marcus a avut parte de mai multă suferință decât majoritatea. Cândva a avut o soție și un fiu. Evelyn Eaton a murit din cauza unor complicații la cea de-a doua sarcină. N-am cunoscut-o bine, dar îmi amintesc că suflam și-n iaurt când era vorba de ea; nu era la fel de caldă sau de prietenoasă ca celelalte femei din Abnegație pe care le știam. Moartea ei trebuie să fi zdrobit ceva în fiul lor, deoarece, ani mai târziu, la Ceremonia lui a Alegerii, el a părăsit Abnegația. Nu-mi amintesc ce facțiune a ales în schimb. Acum Marcus este singur, fiindcă nu păstrezi legătura cu copilul tău dacă își părăsește facțiunea.

„Facțiunea înaintea sângelui." Aceasta este una dintre cele mai înalte legi ale noastre.

De când fiul lui ne-a părăsit, Marcus vine la noi la cină o dată pe săptămână – așadar, de doi ani.

— Ce mai cultivi în grădină anul ăsta, Agnes? o întreabă mama pe doamna Black.

Ea administrează grădina comunitară în care fiul ei, Robert, lucra mai devreme. Familiile noastre au fost puse împreună deoarece Robert și Susan sunt gemeni univitelini, exact ca mine și Caleb.

— Ridichile înfloresc, răspunde doamna Black. La fel și roșiile, cu care am avut probleme în trecut – Robert a tot citit despre compoziția solului pentru noi.

Fața lui Robert este deja roșie. Tenul lui îl face ușor de citit: se înroșește când este supărat, se înroșește când este stânjenit, se înroșește când încearcă să mintă. În clipa asta cred că este roșu doar pentru că Marcus se uită la el.

— Compoziția solului, spune Marcus. Sună foarte științific.

Nu este un compliment. Facțiunea mea este suspicioasă față de preocupările științifice. Nu știința în sine este problema – la urma urmei, există medici în Abnegație și ei trebuie să înțeleagă știința pentru munca lor. Însă granița dintre a o urmări în beneficiul altor oameni și a o urmări în propriul interes este una fină, așa cum suntem adesea avertizați.

Robert privește fix în farfurie.

— O, poate c-așa o fi, intervine mama, zâmbindu-i. Dar atenția lui Robert este întotdeauna îndreptată spre binele comun, domnule Lider de Consiliu. Nu este o simplă curiozitate deșartă.

Zâmbetul pe care Robert i-l întoarce este plin de recunoștință.

— Și cei doi ai voștri? o întreabă Marcus pe mama. Tot voluntari la spital?

— Caleb este, răspunde mama. Beatrice mi s-a alăturat în a-i ajuta pe cei fără facțiune.

— Ah, înțeleg.

Vocea lui Marcus se îndulcește și se uită la mine într-un fel care pare să mă măsoare și apoi să mă aprobe.

Fața mi se înfierbântă și mă uit în bolul meu. Pentru majoritatea oamenilor, faptul de a fi privit așa de un lider de consiliu – cuvântul decisiv nu doar al facțiunii noastre, ci al întregului guvern al orașului – ar fi măgulitor. Dar pe mine mă face să mă simt ca o impostoare. Cei fără facțiune – cei care au fost alungați din facțiunile lor sau care au picat inițierile – au mari nevoi. Și da, m-am alăturat mamei în eforturile ei de a-i ajuta. Dar urăsc fiecare secundă.

Unii dintre ei sunt amabili și par să aprecieze munca pe care o facem. Cei mai mulți doar iau ceea ce le trebuie și pleacă. Iar unii sunt jignitori. „Bățoasă", așa îmi spun, ceea ce este argou pentru Abnegație, sau „scursură din facțiune". Îmi smulg lucrurile din mâini și îmi poruncesc să le aduc mai mult. Nu se așteaptă niciodată să mă apăr și eu nu o fac niciodată. La urma urmei, nu ar trebui să o fac; ar trebui să fiu concentrată pe a face bine celorlalți.

Sunt o mulțime de lucruri pe care ar trebui să le fac și să fiu.

— O muncă atât de critică, de necesară! remarcă Marcus.

Fața mi se înfierbântă și mai tare.

— Toți au un loc în societatea noastră, spune mama, iar ochii ei – verzi ca ai lui Caleb – par aproape să sclipească atunci când adaugă: Fiecare este la fel de important ca următorul.

— Da. Desigur.

Buletinul de știri începe exact în momentul în care râcâi fundul bolului, ecranul de pe perete prinzând viață cu un pâlpâit. Noi nu controlăm știrile; raportul de dimineață apare la aceeași oră în fiecare zi, iar rapoartele speciale apar ori de câte ori apar, indiferent ce facem. Tata se plânge adesea că Erudiția difuzează în mod intenționat rapoarte speciale în timpul orei de cină a Abnegației, de parcă ar face-o doar ca să ne încurce. Având în vedere ce raportează în aceste zile, s-ar putea să aibă dreptate.

Citesc cuvintele pe măsură ce se derulează pe ecran:

CONDUCEREA ABNEGAȚIEI NEAGĂ CU VEHEMENȚĂ ACUZAȚIILE DE MANIPULARE A MEMORIEI.

Săptămâna trecută, un raport emis de acest birou a scos la iveală un tipar îngrijorător de pierderi de memorie în rândul gardienilor de la ziduri din Neînfricare. În fiecare incident, aceste pierderi au fost precedate de o vizită la Seiful de Amintiri al Abnegației. De câțiva ani, membri ai fiecărei facțiuni au fost chemați să stocheze amintiri în Seif, ca parte a unei inițiative a conducerii Abnegației „de a îmbunătăți evidențele orașului", așa cum a susținut Membrul de Consiliu Andrew Prior la momentul propunerii acesteia. Dar când a fost întrebat despre legătura dintre simptomele cognitive îngrijorătoare experimentate de ofițerii din Neînfricare și vizitele la Seiful de Memorii, Liderul de Consiliu Marcus Eaton – în mod special singura persoană din oraș cu acces deplin la sistemele Seifului de Amintiri – a respins acuzațiile drept „absurdități", declarând că raportul a fost „o încercare flagrantă a liderului Erudiției, Jeanine Matthews, de a deteriora încrederea publicului în conducerea lor".

Fața lui Marcus este, ca întotdeauna, de necitit.

— Ridicol! bombăne tata, clătinând din cap. Se uită la mama și zice: Felul în care formulează totul – eu „susțin" că propunerea mea a fost de a îmbunătăți evidențele orașului, de parcă nu poate fi sub nicio formă adevărul. Iar tu, Marcus – „respingi" și „declari" lucruri ca un fel de tiran…

— Își sporesc eforturile, intervine doamna Black, cu vocea joasă, și lumina lumânării îi pâlpâie pe pomeți: Sunt hotărâți să ne erodeze reputația…

— Reputația este un concept egocentric, spune Marcus, ca o ușoară mustrare. Preocuparea mea este de la cine își obțin informațiile.

Și atunci, cuvintele încep să clocotească din mine ca apa în fierbere care dă pe dinafară:

— Deci informațiile lor sunt corecte?

Toată lumea de la masă se întoarce în același timp ca să mă privească.

— Beatrice! spune mama.

Un avertisment.

Mă blestem în sinea mea. N-am vrut să spun nimic, dar acum este prea târziu.

— Pui la îndoială integritatea facțiunii noastre? mă întreabă Marcus.

Pare surprinzător de blând, în ciuda caracterului tăios al întrebării.

Înghit în sec.

— Nu, desigur că nu… Eu doar… am crezut că Erudiția inventează toate aceste lucruri.

Toți se uită fix la mine, fără să înțeleagă. Vreau doar ca ei să priceapă.

— Dacă le inventează, de ce ar avea nevoie de o sursă?

— *Beatrice!*

De data asta este tatăl meu, dar eu deja vorbesc:

— Și dacă *nu* inventează totul, atunci…

Mama nu ridică vocea. Spune doar atât:

— Pedeapsa Tăcerii până dimineață.

Gura mi se închide brusc. Pedeapsa Tăcerii mă privează de dreptul de a vorbi până când perioada de pedeapsă se termină. Dacă o încalc, consecințele sunt grave: detenție la sediul Abnegației pentru cel puțin o zi, dacă nu mai mult. Iar rușinea de după, *dezamăgirea* comunității, este mai greu de cuantificat.

O simt acum, în timp ce mă ridic să strâng bolurile. În fața mea, de cealaltă parte a mesei, Robert și Caleb fac același lucru, evitându-mi privirea. Ceafa îmi este fierbinte; ochii mă ustură.

Încerc să nu trântesc bolurile unele de altele în timp ce le stivuiesc – nu-mi permit să intru în și mai multe buclucuri. Așa că mă grăbesc să termin treaba și caut refugiu în bucătărie, la chiuvetă.

Tata vine și rămâne lângă mine, luând un ștergar ca să usuce vasele după ce le spăl. Își lovește umărul de-al meu și mă uit spre el ca să văd că zâmbește puțin.

— Pe asta o moștenești de la mine, spune el.

Ridic din sprâncene spre el ca să-l întreb: „Ce anume moștenesc?"

— Linia directă dintre creier și gură, mă lămurește el. Avem o versiune a Pedepsei Tăcerii și în ședințele consiliului, dacă cineva „contribuie la un mediu conflictual".

Am senzația că și-ar fi dat ochii peste cap la această afirmație dacă și-ar fi îngăduit.

— Ghici cine este penalizat cel mai des cu ea?

Îl privesc fix. Bănuiesc că știu că tatăl meu nu este perfect – își pierde răbdarea mai des decât majoritatea celor din Abnegație pe care îi cunosc. Dar nu m-am gândit niciodată la cum este el în preajma altor membri ai Abnegației. Nodul rece de încordare din pieptul meu se mai slăbește puțin.

— Este bine să-i provoci pe oameni. Așa își menține facțiunea noastră standardele înalte, adaugă el. Trebuie doar să înveți să alegi momentele potrivite, asta-i tot.

Îmi strânge umărul, apoi ia bolul ud din mâinile mele ca să-l șteargă. Eu mă întorc la frecat vasele.

+++

În acea noapte, după ce s-a terminat toată curățenia, iar Marcus Eaton a plecat acasă, și după ce mi-am petrecut o oră făcându-mi temele în living cu Robert, Susan și Caleb – în tăcere – și fierbând de furie pe mama – tot în tăcere –, mă duc în cele din urmă la culcare. Stau întinsă deasupra păturilor aproximativ o oră, cu

cămașa de noapte lipită de piept. Este mai cald decât ar trebui să fie în această perioadă a anului, o vară falsă care nu va dura mai mult de câteva zile.

Camera mea este suficient de mare cât să încapă un pat și un dulap pentru haine. Întind un picior ca să deschid ușa dulapului cu călcâiul și privesc fix la teancurile de material gri, la ghetele mele de schimb. Nu dețin nimic altceva, cel puțin nimic altceva pe care l-aș putea numi doar al meu. Peria pe care o folosesc pentru păr este atât a mea, cât și a mamei; cărțile pe care le folosesc pentru școală sunt împrumutate; chiar și broderia la care lucrez este luată cu împrumut de la depozitul de provizii al Abnegației și va trebui s-o dau înapoi când voi termina.

Totul se împarte și ăsta este un lucru bun. Aici, în Abnegație, ne asigurăm întotdeauna că există destul pentru toată lumea. Atunci, de ce mă deranjează atât de tare?

Poate de aceea ajung să-mi vâr picioarele în ghete și să-mi leg șireturile, chiar dacă nu am unde să mă duc. Poate de aceea scot un picior pe fereastră, apoi pe celălalt, ca să mă strecor pe sub balustrada scării de incendiu. Zdrăngănește puțin; scările de incendiu de pe clădirile Abnegației sunt întotdeauna vechi și uzate, deoarece nimeni nu le folosește. Urc pe scară până la nivelul următor, apoi la următorul.

Privesc în jos și descopăr că sunt la cel puțin zece etaje deasupra solului acum, iar vântul cald devine mai rece și mai puternic. Îmi îndepărtează cămașa de noapte de corp și îmi usucă sudoarea de pe abdomen. Ajung în vârful următoarei scări și mă ridic pe acoperiș.

Există un stol de păsări negre care își au cuibul în apropiere, cu vocile amuțite și pliscurile ascunse sub aripi. Îmi întorc privirea de la ele, spre oraș. Este întuneric la ora asta; stingerea pentru electricitate este la ora unsprezece. Dar pot vedea mici licăriri de

lumină ici și colo, unde oamenii au aprins felinare sau lumânări. Nu în sectorul Abnegației, ci mai departe, unde mulți dintre cei fără facțiune trăiesc înghesuiți în jurul puținelor înlesniri pe care le pot găsi.

Îmi sprijin mâinile pe margine și mă aplec ca să văd strada de sub mine. Mă gândesc la cum m-am simțit când cuvintele s-au revărsat din mine la masa de seară, masca mea de Abnegație alunecând doar pentru o clipă ca să arate persoana egoistă de dedesubt; persoana care nu mă pot abține să nu fiu. Mă gândesc la vocea aspră a mamei. „Pedeapsa Tăcerii până dimineață."

Apoi mă împing în față, în aerul liber, astfel încât vântul îmi aruncă părul de pe față, și țip cât mă țin plămânii.

Păsările se trezesc și se împrăștie.